

Open Schools Journal for Open Science

Vol 2, No 1 (2019)

Special Issue Articles from the 1st Greek Student Conference on Research and Science

Χρήση και Ασφάλεια Διαδικτύου

Ευθυμία Πετράκη, Βασιλική Παπαϊωάννου, Βασιλική Μουρατίδου

doi: [10.12681/osj.19363](https://doi.org/10.12681/osj.19363)

To cite this article:

Πετράκη Ε., Παπαϊωάννου Β., & Μουρατίδου Β. (2019). Χρήση και Ασφάλεια Διαδικτύου. *Open Schools Journal for Open Science*, 2(1), 135–143. <https://doi.org/10.12681/osj.19363>

Χρήση και Ασφάλεια Διαδικτύου

Παπαϊωάννου Βασιλική¹, Πετράκη Ευθυμία¹, Μουρατίδου Βασιλική¹

¹Γυμνάσιο, Αγρίνιο

Περίληψη

Στην παρούσα εργασία μελετήθηκε η χρήση του διαδικτύου στους μαθητές της Α, Β, Γ Γυμνασίου σε κεντρικό Γυμνάσιο της πόλης του Αγρινίου. Διανεμήθηκε ερωτηματολόγιο κλειστού τύπου και τα ερευνητικά ερωτήματα αφορούσαν την ασφάλεια στα κοινωνικά δίκτυα, τις ώρες ενασχόλησης των εφήβων στο διαδίκτυο, την χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, τον εκφοβισμό μέσω διαδικτύου, τον τρόπο πρόσβασής τους, την ηλικία έναρξης χρήσης του διαδικτύου και τις δραστηριότητές τους. Η μέθοδος της έρευνας είναι η εμπειρική. Διανεμήθηκε ερωτηματολόγιο κλειστού τύπου από το Δεκέμβριο του 2016 μέχρι τον Ιανουάριο 2017. Τα αποτελέσματα της έρευνας αναλύθηκαν με απώτερο σκοπό να προταθούν λύσεις αντιμετώπισης προς ολόκληρη τη μαθητική κοινότητα.

Λέξεις κλειδιά

Διαδίκτυο; ασφάλεια; μαθητές; Σχολείο; έρευνα

Ιστορία του Διαδικτύου

Η λέξη Διαδίκτυο προέρχεται από τις λέξεις Διασύνδεση Δικτύων και αναφέρεται σε ένα σύνολο υπολογιστών και δικτύων που συνδέονται μεταξύ τους σε ένα παγκόσμιο δίκτυο έτσι ώστε να μπορούν να επικοινωνούν και να μοιράζονται πληροφορίες. Ξεκίνησε το 1969 ως ερευνητικό στρατιωτικό πρόγραμμα, με την ονομασία ARPANET, από το Υπουργείο Άμυνας των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, με τη σύνδεση τεσσάρων υπολογιστών, που βρίσκονταν σε διαφορετικές πόλεις της Αμερικής. Οι υπολογιστές συνδέονταν με τέτοιο τρόπο, ώστε, αν διακοπτόταν μια σύνδεση, οι υπόλοιποι να συνέχιζαν την επικοινωνία τους. Αυτή η βασική αρχή σύνδεσης ισχύει ακόμη και σήμερα. Το ARPANET συνέχισε να μεγαλώνει με τη προσθήκη και άλλων υπολογιστών. Το 1974 σταμάτησε να είναι ερευνητικό πρόγραμμα του Υπουργείου Άμυνας και χρησιμοποιήθηκε από τα πανεπιστήμια για επιστημονικές έρευνες. Το 1990 μετονομάστηκε σε Internet, το οποίο αποδόθηκε στα ελληνικά ως Διαδίκτυο. Σήμερα

το Διαδίκτυο «αγκαλιάζει» κάθε γωνιά του πλανήτη. Για τα παιδιά, όπως και για τους ενηλίκους, το Διαδίκτυο είναι ένας τεράστιος χώρος ενημέρωσης και επιμόρφωσης, επικοινωνίας και κοινωνικοποίησης, αλλά και ψυχαγωγίας. Εκατομμύρια άνθρωποι το χρησιμοποιούν καθημερινά, για να επικοινωνούν και να αντλούν πληροφορίες.

Γενικά στοιχεία έρευνας

Ο σκοπός μας είναι να γνωρίσουμε την έννοια και τη σημασία της ασφάλειας στο διαδίκτυο. Αυτή λοιπόν η έρευνα αποσκοπεί στην αναγνώριση του προβλήματος, τον προβληματισμό των εφήβων και την αποφυγή μελλοντικών κινδύνων. Μέσω αυτής της έρευνας μελετήσαμε την ασφάλεια στα κοινωνικά δίκτυα, τις ώρες ενασχόλησης των εφήβων, τη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, τον εκφοβισμό μέσω διαδικτύου, τον τρόπο πρόσβασης, την ηλικία έναρξης χρήσης του διαδικτύου, καθώς και τις δραστηριότητες που αναπτύσσονται. Το ερωτηματολόγιο μοιράστηκε σε 373 μαθητές κεντρικού Γυμνασίου Αγρινίου ηλικιών 13ων έως 15 ετών, στα πλαίσια του μαθήματος της Τεχνολογίας Γ' Γυμνασίου, έχοντας την επίβλεψη της διδάσκουσας του μαθήματος. Επίσης, εξασφαλίστηκε η σύμφωνη γνώμη του 15/μελούς μαθητικού συμβουλίου για την συμμετοχή των συμμαθητών τους στην συγκεκριμένη έρευνα. Η διεξαγωγή της έρευνας πραγματοποιήθηκε μεταξύ του μηνός Δεκεμβρίου του 2016 έως τον Ιανουάριο του 2017.

Παρουσίαση προβλήματος

Έχουν πραγματοποιηθεί πολλές έρευνες στο παρελθόν σε σχέση με τον εθισμό στο διαδίκτυο από ερευνητικές ομάδες σε όλο τον κόσμο. Έχει παρατηρηθεί ότι το πρόβλημα αυτό έχει πάρει ανησυχητικές διαστάσεις. Ο υπερβολικός χρόνος ενασχόλησης στο διαδίκτυο, μπορεί να οδηγήσει σε προβλήματα όπως ηλεκτρονικό εκφοβισμό, ηλεκτρονική αποπλάνηση, κλοπή και παραποίηση προσωπικών δεδομένων και εθισμό.

Κίνδυνοι χρήσης Διαδικτύου

Ακατάλληλο Περιεχόμενο: Περιεχόμενο, το οποίο μπορεί να περιλαμβάνει ρατσιστικό ή ξενοφοβικό περιεχόμενο, προώθηση επιβλαβών συμπεριφορών, προώθηση τυχερών παιχνιδιών ή προώθηση βίας.

Ανεπιθύμητα Μηνύματα: Τα μηνύματα εκείνα που υπό κανονικές συνθήκες οι χρήστες δεν θα επέλεγαν να δουν και τα οποία διανέμονται σε μεγάλο αριθμό παραληπτών. Για παράδειγμα διαφημιστικά.

Αποξένωση: Η πολύωρη ενασχόληση με το Διαδίκτυο οδηγεί πολλές φορές στην αποξένωση από τον πραγματικό κόσμο, δημιουργεί συναισθηματική απόσταση και αλλοιώνει την ποιότητα επικοινωνίας ανάμεσα στους ανθρώπους.

Αποπλάνηση: Συμβαίνει όταν άγνωστοι εκμεταλλεύονται την ανωνυμία στο Διαδίκτυο για να προσεγγίσουν ανήλικα παιδιά με στόχο την παρενόχληση.

Βία Παιχνίδια: Η βία στα ηλεκτρονικά παιχνίδια προκαλεί αντικοινωνική και πολεμοχαρή συμπεριφορά στην καθημερινότητα των παιδιών.

Εθισμός: Προκύπτει με την πολύωρη ενασχόληση ατόμων σε διαδικτυακές δραστηριότητες όπως είναι τα παιχνίδια, δωμάτια συζητήσεων, ηλεκτρονικός τζόγος και άλλα.

Εκφοβισμός: Είναι δυνατό να συμβεί μέσω του Διαδικτύου και περιλαμβάνει επαναλαμβανόμενη και εχθρική συμπεριφορά απέναντι σε άτομο ή ομάδα ατόμων.

Επιβλαβείς Συμπεριφορές: Το γεγονός ότι το Διαδίκτυο δεν είναι υπό τη δικαιοδοσία οποιουδήποτε καθιστά αδύνατο τον έλεγχο του περιεχομένου του. Έτσι υπάρχουν πολλές ιστοσελίδες για βουλιμία, ανορεξία, αυτοκτονία, σατανισμό και τυχερά παιχνίδια και παρακινούν σε επιβλαβείς συμπεριφορές.

Ηλεκτρονικός Τζόγος: Εννοούμε τη δραστηριότητα κατά την οποία δύο ή περισσότερα άτομα συναντώνται διαδικτυακά με σκοπό την ανταλλαγή στοιχημάτων.

Ιοί: Ιός είναι κακόβουλο πρόγραμμα, το οποίο εγκαθίσταται στον υπολογιστή και η ενεργοποίηση του μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα διάφορες συνέπειες, επικίνδυνες ή μη.

Παραβίαση Ιδιωτικότητας: Η περιήγηση μας στο Διαδίκτυο έχει πολλά κοινά με τη ζωή μας στο φυσικό κόσμο. Έτσι τίθενται κάποια πολύ σοβαρά ζητήματα, όπως της προστασίας των προσωπικών μας δεδομένων.

Παραπληροφόρηση: Είναι δυνατό να συμβεί με την παρουσίαση διάφορων ψευδών ή αναληθών ή τροποποιημένων πληροφοριών σε ιστοσελίδες, με πιθανό σκοπό την παραπλάνησή μας

Παραποίηση Γλώσσας: Η ανάγκη για γρήγορη και εύκολη επικοινωνία άρχισε να οδηγεί στην παραποίηση της γλώσσας μας. Αντί ελληνικά, δηλαδή, χρησιμοποιούνται τα “greeklish”, ελληνικά γραμμένα με λατινικούς χαρακτήρες, στα οποία ο τονισμός και η ορθογραφία δεν είναι σημαντικά.

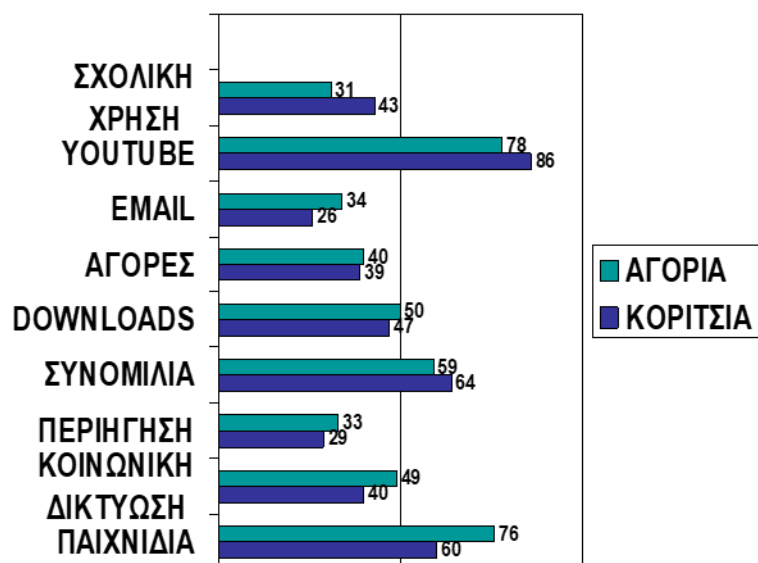
Υποκλοπή Προσωπικών στοιχείων: είναι η πράξη της εξαπάτησης ενός χρήστη κάνοντας τον να δώσει προσωπικές πληροφορίες σε μια «πλαστή ιστοσελίδα» στο Διαδίκτυο.

Φυσικές Παθήσεις: η πολύωρη χρήση του Διαδικτύου είτε είναι για έρευνα είτε για παιχνίδι είτε για κοινωνικοποίηση εγκυμονεί κινδύνους για την υγεία μας.

Γενικές ερωτήσεις για το διαδίκτυο

ΕΡΩΤΗΣΗ	ΑΓΟΡΙΑ	ΚΟΡΙΤΣΙΑ
Έχεις Η/Υ;	92%	94%
Έχεις πρόσβαση στο διαδίκτυο στο σπίτι σου;	95%	96%
Έχεις Η/Υ στο δωμάτιό σου;	55%	43%
Σε ποια ηλικία ξεκίνησες να χρησιμοποιείς το διαδίκτυο;	9 ΧΡΟΝΩΝ	9 ΧΡΟΝΩΝ
Παίζεις διαδικτυακά παιχνίδια;	84%	73%
Χρησιμοποιείς τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης;	81%	82%
Έχεις ντραπεί για κάτι που είδες στο διαδίκτυο;	7%	16%
Έχεις απειληθεί μέσω διαδικτύου;	4%	4%
Έχεις εκφοβίσει μέσω διαδικτύου;	10%	7%
Έχεις δώσει ποτέ προσωπικά στοιχεία σε κάποιον που γνώρισες στο διαδίκτυο;	11%	3%
Συναντήθηκες με άγνωστο μέσω διαδικτύου;	4%	4%

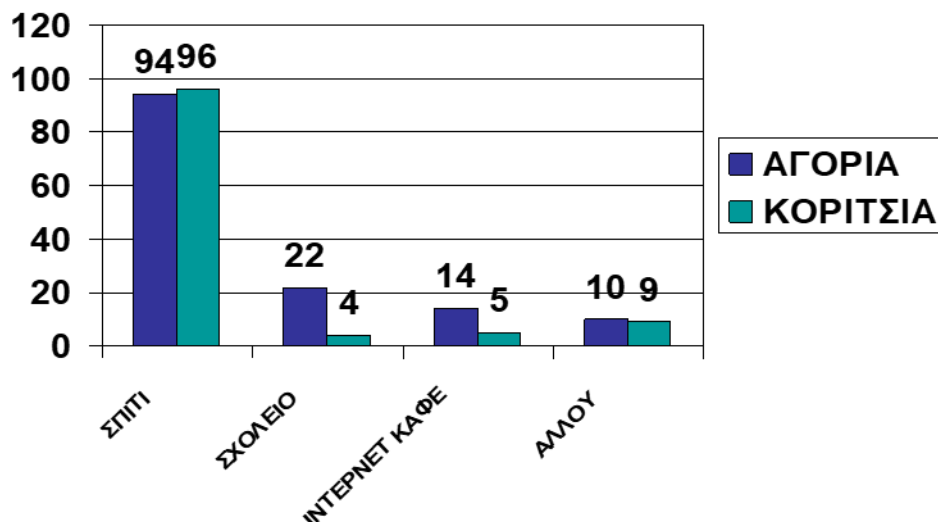
Δραστηριότητες στο διαδίκτυο

Χρόνος χρήσης του διαδικτύου

	ΑΓΟΡΙΑ		ΚΟΡΙΤΣΙΑ	
	ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ	Σ/Κ	ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ	Σ/Κ
<1 ΩΡΑ	29%	15%	27%	13%
1-2 ΩΡΕΣ	40%	24%	19%	28%
2-3 ΩΡΕΣ	15%	19%	18%	23%
3-4 ΩΡΕΣ	7%	13%	19%	11%
>4 ΩΡΕΣ	9%	29%	17%	25%

Σημεία πρόσβασης στο διαδίκτυο

Συμπεράσματα

Από αυτή την έρευνα προκύπτουν πολύ σημαντικά συμπεράσματα. Καταρχάς, τα ποσοστά των εφήβων που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο είναι υπερβολικά υψηλά: (92-94%), ενώ χαμηλότερα αποδείχτηκαν τα ποσοστά αυτών που έχουν η/υ στο δωμάτιο τους(43-55%). Η μέση ηλικία έναρξης χρήσης του διαδικτύου είναι 9 χρονών, και το κύριο σημείο πρόσβασης φαίνεται να είναι το σπίτι των μαθητών 94-96% . Επιπλέον, το 73-84% συνηθίζει να παίζει διαδικτυακά παιχνίδια, ενώ αντίθετα η χρήση για άντληση πληροφοριών που αφορούν σε σχολικές εργασίες κυμαίνεται μεταξύ 31% και 43%. Αξίζει να τονιστεί ότι μεγάλο είναι και το ποσοστό των εφήβων που κάνουν χρήση του καναλιού youtube (78-86%) καθώς και της συνομιλίας σε chatrooms σε αρκετά υψηλά ποσοστά (59-64%). Ευτυχώς χαμηλά είναι τα κρούσματα εκφοβισμού στο διαδίκτυο(4%), όπως επίσης χαμηλά είναι τα ποσοστά των εφήβων που έχουν επιχειρήσει να εκφοβίσουν τους συμμαθητές τους (7-10%). Τέλος, μόνο το 3-11% έχει δώσει προσωπικά στοιχεία σε αγνώστους, ενώ ελάχιστες είναι οι περιπτώσεις αυτών που συναντήθηκαν με αγνώστους (4%) στο φυσικό κόσμο.

Τρόποι προστασίας από τους κινδύνους του διαδικτύου – Προτάσεις

Μετά την ολοκλήρωση της έρευνας έγινε η παρουσίαση των αποτελεσμάτων στη μαθητική κοινότητα και προτάθηκαν λύσεις αντιμετώπισης και προστασίας από τους κινδύνους του διαδικτύου:

- Να βάλεις τα απαραίτητα όρια έτσι ώστε να απολαμβάνεις τα θετικά της τεχνολογίας χωρίς αρνητικές συνέπειες.
- Να μην παραμελείς τις δραστηριότητές σου, τον ύπνο σου, τους φίλους σου και την οικογένειά σου προς χάρη του διαδικτύου.
- Κράτησε μυστικό τον κωδικό πρόσβασης σου από όλους. Αν πιστεύεις ότι κάποιος έμαθε τον κωδικό πρόσβασής σου, άλλαξέ τον αμέσως. Προσπάθησε να έχεις πάντοτε έναν κωδικό πρόσβασης τον οποίο κανένας δεν θα μπορέσει να στον κλέψει.
- Ποτέ μη δεχτείς να συναντήσεις αγνώστους που γνώρισες στο διαδίκτυο. Εάν θελήσεις να συναντήσεις κάποιον, φρόντισε αυτό να γίνεται πάντα σε δημόσιο χώρο και με τη συνοδεία του κηδεμόνα σου ή ενός ενήλικα τον οποίο μπορείς να τον έχεις μαζί σου.
- Όταν συνομιλείς σε κάποιο chatroom να είσαι ιδιαίτερα προσεκτικός/ή και μη δίνεις τα προσωπικά σου στοιχεία, όπως την ηλεκτρονική σου διεύθυνση, τη διεύθυνση του σπιτιού ή του σχολείου σου ή τον αριθμό του τηλεφώνου σου.
- Να αποφεύγεις τις ιστοσελίδες για τους «άνω των 18 ετών». Οι προειδοποιήσεις είναι για να μας προστατεύουν. Είναι πολύ προτιμότερο να ανακαλύψεις ιστοσελίδες με επιμορφωτικό, ψυχαγωγικό και ενημερωτικό περιεχόμενο ανάλογο με την ηλικία και τα ενδιαφέροντά σου.
- Είναι σημαντικό να μην ανοίγεις ηλεκτρονικά τα ηλεκτρονικά που λαμβάνεις από αγνώστους. Ποτέ μην μπεις στον πειρασμό να ανοίξεις συνημμένα αρχεία που έλαβες από τέτοια ηλεκτρονικά μηνύματα, γιατί ελλοχεύει κίνδυνος να μεταδώσουν βλαβερούς ιούς στον υπολογιστή σου. Ζήτησε από τους γονείς σου να σου εγκαταστήσουν πρόγραμμα προστασίας από την ανεπιθύμητη αλληλογραφία για να λαμβάνεις μόνο τα μηνύματα που εσύ ο ίδιος επιθυμείς.

Η χρήση του διαδικτύου μπορεί να είναι ωφέλιμη μόνο εάν είμαστε προσεκτικοί και υπεύθυνοι!

Ερωτηματολόγιο

Ερωτηματολόγιο για την ασφάλεια στο διαδίκτυο

Τάξη: Α/ Β/ Γ γυμνασίου

Φύλο: Αγόρι/ Κορίτσι

1.Έχεις Η/Υ;

☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ

2.Έχεις πρόσβαση στο διαδίκτυο σπίτι σου;

☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ

3.Έχεις Η/Υ στο δωμάτιό σου;

☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ

4.Σε ποια ηλικία ξεκίνησες να χρησιμοποιείς το διαδίκτυο;

—

5.Παίζεις διαδικτυακά παιχνίδια;

☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ

6.Χρησιμοποιείς τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης;

☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ

7.Έχεις ντραπεί για κάτι που είδες στο διαδίκτυο;;

☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ

8.Έχεις απειληθεί μέσω διαδικτύου;

☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ

9.Έχεις εκφοβίσει μέσω διαδικτύου;

☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ

10.Έχεις δώσει ποτέ προσωπικά στοιχεία σε κάποιον που γνώρισες στο διαδίκτυο;

☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ

11.Συναντήθηκες με άγνωστο μέσω διαδικτύου;

☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ

12.Πόσο χρόνο ξοδεύεις στο διαδίκτυο τις καθημερινές;

☐ >1 ώρα ☐ 1-2 ώρες ☐ 2-3 ώρες ☐ 3-4 ώρες ☐ < 4 ώρες

13.Πόσο χρόνο ξοδεύεις στο διαδίκτυο τα σαββατοκύριακα;

☐ >1 ώρα ☐ 1-2 ώρες ☐ 2-3 ώρες ☐ 3-4 ώρες ☐ < 4 ώρες

14.Από που έχεις πρόσβαση στο διαδίκτυο;

☐ Σπίτι ☐ Σχολείο ☐ Internetcafe ☐ Αλλού

15.Τι δραστηριότητες αναπτύσσεις στο διαδίκτυο;

☐ Παιχνίδια ☐ Κοινωνική δικτύωση ☐ Περιήγηση ☐ Συνομιλία ☐ Downloads

☐ Αγορές ☐ Email ☐ Σχολική χρήση

Βιβλιογραφικές Αναφορές

[1] <http://gym-peram.reth.sch.gr/safeinternet.htm>

[2] <http://www.naftemporiki.gr/story/914535/orimazei-i-xrisi-tou-internet-stin-ellada>

[3] <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSB100/534/3531,14510/>

[4] <http://kargakis.gr/articles/item/37-ethismos-paidion-efivon-apo-to-diadiktyo-ta-ilektronika-paixnidia.html>

[5] <http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/kindinoi.html>

[6] <https://www.safer-internet.gr/ethismos-sto-internet-prolipsi-tropoi-antimetopisis/>